

Till:

Direktionen för Södertörns Miljö- och Hälsoskyddsförbund

Joacim Krylborn (KD), vice ordförande (joacim.krylborn@haninge.se)

Mats Mattsson (M) (mats.mattsson@haninge.se)

Kenneth Forsberg (S) (kenneth.forsberg@haninge.se)

Barbro Nordgren (S) (barbro.nordgren@haninge.se)

Rolf Brehmer (M), revisor (rolf.brehmer@haninge.se)

Kopia till:

Martina Mossberg (M), Kommunstyrelsens Ordförande (martina.mossberg@haninge.se)

Peter Olevik Dunder (FP), Stadsbyggnadsnämndens Ordf. (peter.olevikdunder@haninge.se)

Jens Möller, Förbundschef (jens.moller@smohf.se)

För diarie: haningekommun@haninge.se, miljokontoret@smohf.se

Gällande Enskilda Avlopp i Haninge Skärgård

Haninge kommun har genom SMOHF sedan 2011 fokuserat på de enskilda avloppen som finns i Haninge skärgård. Vi är fem "Avloppsgrupper", representerande 530 fastighetsägare, som nu vänder oss till er eftersom vi anser att SMOHF's hantering av de enskilda avloppen på öarna i Haninge kommun, i flera avseenden, är anmärkningsvärd. På er inrådan har vi haft en tät kontakt med SMOHF och t o m bjudit den ansvarige tjänstemannen, Stefan Engblom, till flera av våra öar för att öka kunskapen om situationen på våra fastigheter. Representanter för samtliga av våra öar har flera gånger besökt SMOHF och även deltagit i presentationer och seminarier. Bemötandet från SMOHF och dess handläggare har hela tiden varit gott och vi har även uppfattat att SMOHF visat förståelse för situationen på öarna, med bl a begränsad jordmån och mycket begränsad vattenkonsumtion. Tyvärr har det som vi uppfattade som förståelse inte resulterat i en konstruktiv tillståndshantering. Även i övrigt lämnar processen en hel del övrigt att önska. Vi ber er nu att engagera Er i processen för att försäkra er, och oss, om att SMOHF verkligen utför sitt uppdrag på det sätt ni avsett. Vår ambition har från början varit att samarbeta med SMOHF för att möta de krav som finns och samtidigt hantera vår gemensamma miljö på ett ansvarsfullt sätt, men detta har tyvärr fullständigt misslyckats. Nedan följer ett antal områden/ärenden som vi anser tarvar förklaring.

Transparens och lika behandling

Som tidigare nämnts har bemötandet från SMOHF varit bra och det stora flertalet av fastighetsägarna har uppfattat att dialogen varit bra. Dock har detta förbytt till mycket stor frustration vartefter processen fortskridit. Beroende på vem av handläggarna fastighetsägaren haft kontakt med har svaren skiftat och nu har det gått så långt att t o m villkoren i beviljade ansökningar gällande exakt samma tekniska lösning (produkt) skiljer.

Nästan identiska ansökningar (samma tekniska lösning/leverantör) har beviljats med helt olika krav, t ex varierar accepterat flöde mellan 300 och 750 l/dygn. SMOHF har även valt att underkänna tekniska lösningar som klarar ett flöde på 400 l/dygn, med just motiveringen att flödet inte möter kraven i riktlinjerna, medan man

godkänner andra tekniska lösningar där man i tillståndet begränsar tillståndet till 300 l/dygn.

Under den tidigare fasen av projektet fick vi även veta att WC var helt omöjligt att få tillstånd till på öarna, inte ens om man anlade tank. Under ett möte i februari 2014 fick vi nu veta att det visst är möjligt att få tillstånd för WC och att den ansvariga entreprenören t o m har införskaffat speciella fordon för att kunna hantera slamtömning på öarna.

Fastighetsägarna inom SMOHF's område hanteras ojämnt beroende på vilken handläggare man tilldelats och problemen accentueras ytterligare eftersom omsättningen bland personalen förefaller relativt hög och flera av oss därmed fått byta handläggare och då fått en annan bedömning.

Syfte och regler kring enskilda avlopp

Två frågor som vi många gånger ställt till SMOHF är varför man inte gör någon skillnad på fritidsfastigheter och permanentbostäder. SMOHF hänvisar då till Naturvårdsverkets råd där det framgår att man vill begränsa övergödningen av sjöar, vattendrag och hav samt säkerställa att bakterierna från avloppet ej når grundvattnet och därigenom skapar stora hälsorisker. Det framgår dock även av råden att tillståndsmyndigheten har möjligheten och t o m uppmanas att göra skälighetsavvägningar och har möjlighet till lättnader i tolkningarna av riktlinjerna. För att reda ut detta ytterligare så har vi vänt oss till Havs- och Vattenmyndigheten (HaV), som tagit över Naturvårdsverkets roll i denna fråga, samt Länsstyrelsen i Stockholms län. Båda dessa organisationer har bistått med mycket information och även lämnat en del kommentarer både kring frågan som sådan och även kring SMOHF.

I de absolut flesta fallen rör det sig på öarna enbart om BDT-avlopp och enligt HaV så har det genomförts en hel del studier som alla pekar på att BDT-avloppens bidrag till övergödningen är försumbar. En slutsats av detta är att det inte är försvarbart att kräva stora investeringar (den s.k. skälighetsavvägningen som finns med i riktlinjerna) för att få bort ett litet bidrag. HaV har uppgett att de har haft ett antal diskussioner med SMOHF där de anser att SMOHF "feltolkar" de riktlinjer som finns idag.

Handläggaren på Länsstyrelsen är väl bekant med problematiken kring SMOHF eftersom de fått ett antal överklaganden från fastighetsägare inom SMOHF's verksamhetsområde. Enligt Länsstyrelsens handläggare har SMOHF inte läst hela Naturvårdsverkets riktlinjer (NFS 2006:7) utan förbisett den rekommendation till "lättnad" i riktlinjerna som nämns och enbart fokuserat på "strängast möjliga tolkning".

Nya föreskrifter

Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) har nu även publicerat sin slutrapport för sitt regeringsuppdrag *Enskilda avlopp* och som bekant är syftet med rapporten bl a att föreslå nya föreskrifter, istället för de råd som finns idag, för området Enskilda avlopp. Som ni säkert känner till så är de nya föreskrifterna betydligt tydligare och gör bland annat tydlig skillnad på BDT-avlopp och övriga avlopp. En anläggning ska dimensioneras utifrån förväntad belastning och ett hushåll anses motsvara minst fem personer, om det inte finns särskilda skäl mot detta. Det är vetenskapligt styrkt att fritidsboende inte tillnärmelsevis har den påverkan på miljön som

permanentboende har. Till exempel har Håkan Jönsson, Professor i kretsloppsteknik vid Sveriges Lantbruksuniversitet, genom sammanställningar från olika mätuppgifter avseende BDT-vatten kommit fram till att fritidsboende per person och dag alstrar en femtedel av vad som alstras i permanentboende.

En brist i de allmänna råd som idag används är att det inte görs någon skillnad i kraven på rening av BDT-avlopp och avlopp innehållande även WC-vatten. Bedömningen och hanteringen mellan olika kommuner har även varierat kraftigt vilket inte accepteras i de nya föreskrifterna. I vårt fall har detta inneburit att kraven på våra "enkla" avlopp har saknat proportioner och i princip krävt en fullskalig infiltrationsanläggning eftersom skärgården har klassificerats som område med "Hög Skyddsnivå". Klassificering föreslås även i fortsättningen bestå av tre nivåer med den stora skillnaden att för BDT-avlopp så är endast den grundläggande nivån tillämplig.

I de kommuner (t ex Haninge) där höga krav ställs på den markbaserade BDT-anläggningen, har man inte sett till de samlade utsläppen från huset, utan bedömer toalettavloppsvattnet och BDT-avloppsvattnet för sig. Dessa krav blir då, enligt HaV, oftast orimliga i förhållande till miljönyttan. Med hänsyn till detta bör de krav som ställs i framtida reglering utgå från de samlade avloppsflödena från huset. Praktiskt innebär detta att förutsatt att man har varken fekalier eller urin i avloppsvattnet utan tar hand om detta på annat sätt (kretsloppslösningar är att föredra) så hamnar ca 90 % av kväve och fosfor i jorden/tanken, tillsammans med över 99 % av smittämnen vilket innebär att man redan uppfyllt kraven på fosfor och kvävereduktion samt knappt hälften av reduceringskravet (90%) av organiska ämnen (BOD₇).

Anmärkningsvärt i detta sammanhang är att SMOHF kräver att de nu, i undantagsfall, godkända lösningarna skall utrustas med fosforfälla till en hög investeringskostnad och dessutom löpande underhållsbehov och därtill förknippade kostnader!

Slutsatser

Vi har under många år lagt mycket kraft på att lära oss mer om hur vi kan lösa våra enskilda avlopp på ett rimligt och balanserat sätt. Vi har läst mycket och deltagit i många seminarier. En seminariereserie som i huvudsak riktade sig till handläggare på de olika kommunerna som är tillstånds- och kontrollmyndigheter men även fångat vårt intresse har haft titeln "BDT-vatten - hur farligt är det?". Föreläsningarna finns nu sammanfattade i en skrift med samma namn. Efter att lyssnat på dessa föredrag och läst sammanfattningarna så är det ytterst svårt att känna igen sig i SMOHF's hantering.

Vi vill nu träffa Er för att diskutera om det SMOHF gör överensstämmer med Era intentioner samt:

- hur Ni kan tillåta att bedömningar och tillstånd ej är jämförbara och lika i identiska fall?
- varför tar inte SMOHF intryck av andra kompetenta (framförallt Länsstyrelsen och HaV) organisationers synpunkter?
- har SMOHF deltagit i seminariereserien nämnd ovan?
 - o Om ja hur kommer det sig att man ej tagit intryck?

- o Om nej, varför inte då?
- hur kan vi få stopp på denna process och göra ett omtag så att vi kan åstadkomma det vi alla strävar efter:
 - o avloppslösningar som möter kraven och skonar vår miljö samtidigt som åtgärden står i rimlig relation till insats och kostnad?
- varför inte invänta de nya föreskrifter som av allt att döma blir resultatet av HaV's regeringsuppdrag.

Vi emotser snarast möjligt er återkoppling och helst förslag på tidpunkt för ett möte!

Ovanstående synpunkter framföres av 530 fastighetsägare genom deras respektive "Avloppsgrupper" representerade av:

Aime Must och Ingvar Berg, Ornöboda (representerande 45 fastighetsägare)

Bosse Sjöberg, Fiversätraö (representerande 102 fastighetsägare)

Peter Folke, Söderviken på Ornö (representerande 122 fastighetsägare)

Mikael Winberg, Gränöarkipelagen (representerande 178 fastighetsägare)

Kjell Bojler, Mefjärd (representerande 83 fastighetsägare)

Kontaktperson

Torbjörn Nordström, Mefjärd

Manhemsvägen 31,

131 46 Nacka

Mobil: 070-7503211

nordstrom.torbjorn@gmail.com